

TIJDELIJK GEBRUIK ALS EERSTE STAP NAAR HERWAARDERING EN REVITALISATIE

Prospective Research For Brussels

onderzoeker: *Aurelie De Smet*

promotoren: Kees Doevendans (TU/e) - Bruno De Meulder (ASRO - KU Leuven)

IWOIB

Instituut ter bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel

SINT-LUCAS

ARCHITECTUUR BRUSSEL-GENT

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

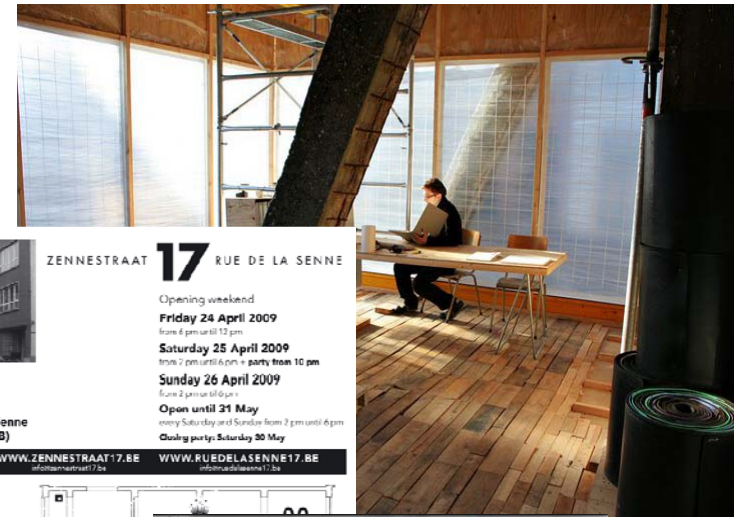
inhoud

01. TIJDELIJK GEBRUIK = ?
02. STEDENBOUWKUNDIGE CONTEXT . pauselandschap
03. THEORIE . hypotheses
04. PRAKTIJK . conclusies case studies bxl

01. TIJDELIJK GEBRUIK = ?

opportuniteit

ZENNENSTRAAT 17 RUE DE LA SENNE

Opening weekend
Friday 24 April 2009
 from 4 pm until 12 pm
Saturday 25 April 2009
 from 2 pm until 6 pm + party from 10 pm
Sunday 26 April 2009
 from 2 pm until 6 pm +

Open until 31 May
 every Saturday and Sunday from 2 pm until 6 pm
Choirig party Saturday 30 May

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE
 info@zennestraat17.be

WWW.RUEDELA SENNE17.BE
 info@ruedelesenne17.be

Zennestraat 17 Rue de la Senne
1000 Brussel / Bruxelles (B)

MORE INFO / AGENDA:

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE
 info@zennestraat17.be

WWW.RUEDELA SENNE17.BE
 info@ruedelesenne17.be

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

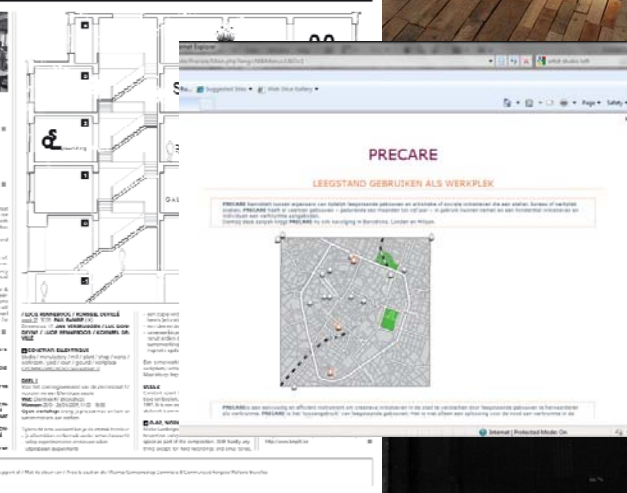
WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

WWW.RUEDELA SENNE17.BE

WWW.ZENNENSTRAAT17.BE

noodzaak

activisme

TIJDELIJK GEBRUIK =

*een vorm van gebruik die zich (al dan niet gestuurd)
ontwikkelt in afwachting van, of vooruitlopend op,
een gepland gebruik*

02. STEDENBOUWKUNDIGE CONTEXT

welke rol en positie

tijdelijk gebruik van stedelijke leegtes

kan opnemen bij de **(her)ontwikkeling** van de stad

tijdelijk gebruik

leegtes

tijdelijk gebruik

*kan bijdragen aan de
toekomstige (her)ontwikkeling
van de plek*

*nodigen uit tot spontane & alternatieve
activiteiten
bieden mogelijkheden*

leegtes

‘pauzelandschap’

*stedelijke ruimtes
die zich in een pauze-fase bevinden
wat betreft de functionaliteit*

‘pauzelandchap’

*stedelijke ruimtes
die zich in een pauze-fase bevinden
wat betreft de functionaliteit*

'pauzelandchap'

-> publiek/privaat, grootschalig/kleinschalig, bebouwd/onbebouwd

-> lijken weinig of geen functie te bezitten:

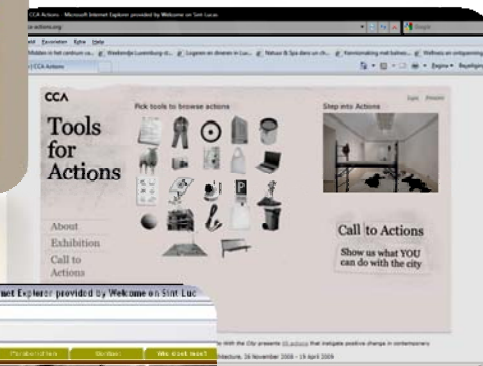
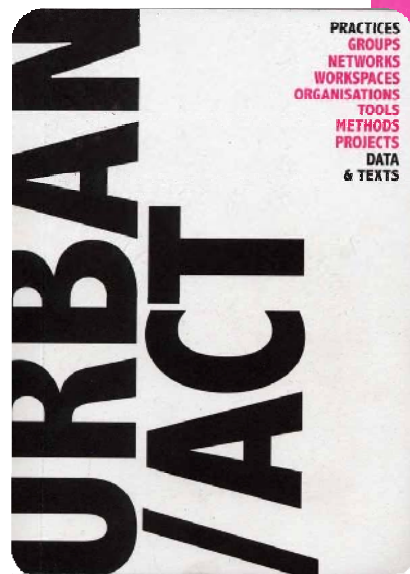
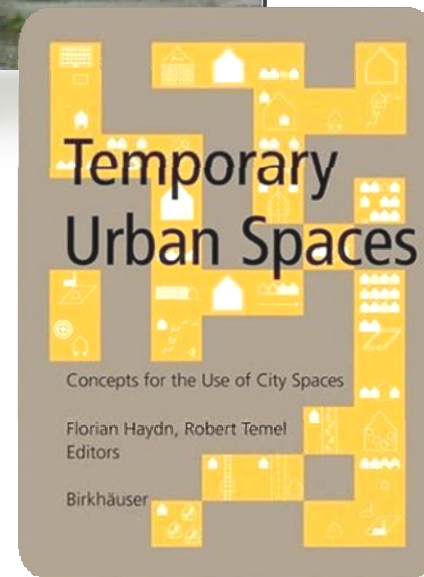
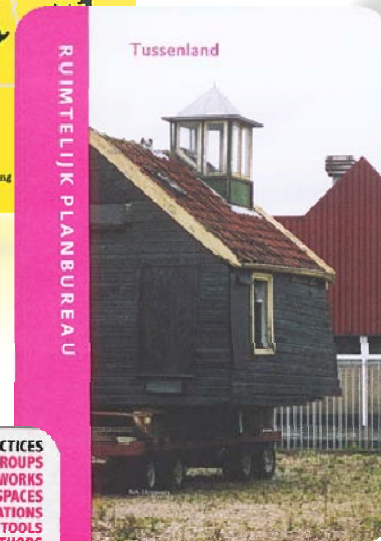
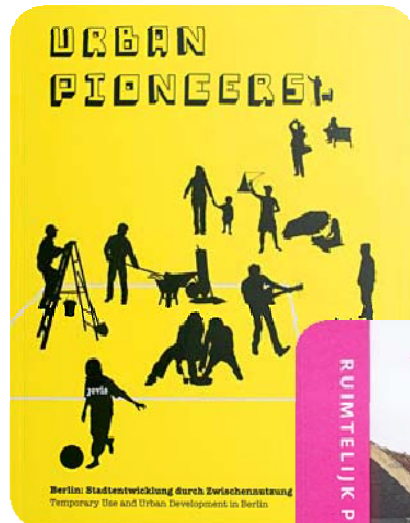
omdat ze door de vorig(e) gebruik(er) verlaten, zijn en:

- er nog geen nieuwe bestemming werd bepaald
(= tijdelijk gebruik - tijdsperspectief feitelijk onbegrensd)

- de inname door de toekomstige functie laat op zich wachten
(= tussentijdsgebruik - begrensd tijdsperspectief)

03. THEORIE . hypotheses

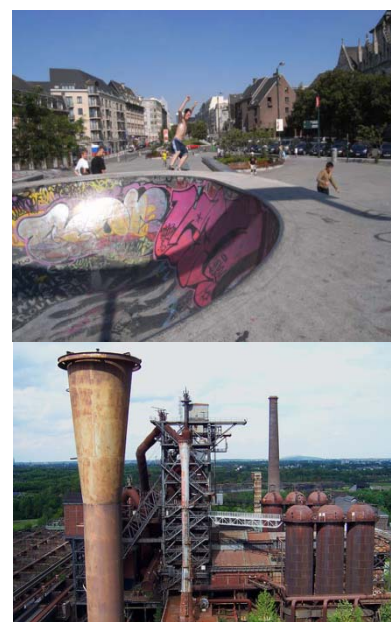

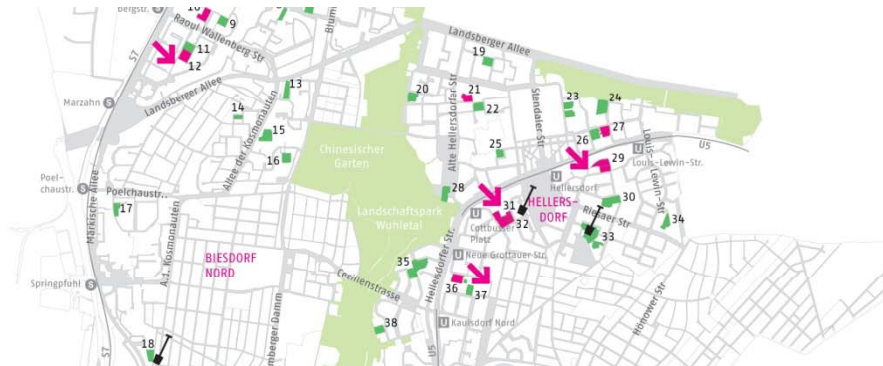
01. verschillende buurten hebben verschillende noden

Wijk Monitoring des Quartiers

02. 'social catalysts' faciliteren 'spatial catalysts'

NEULAND

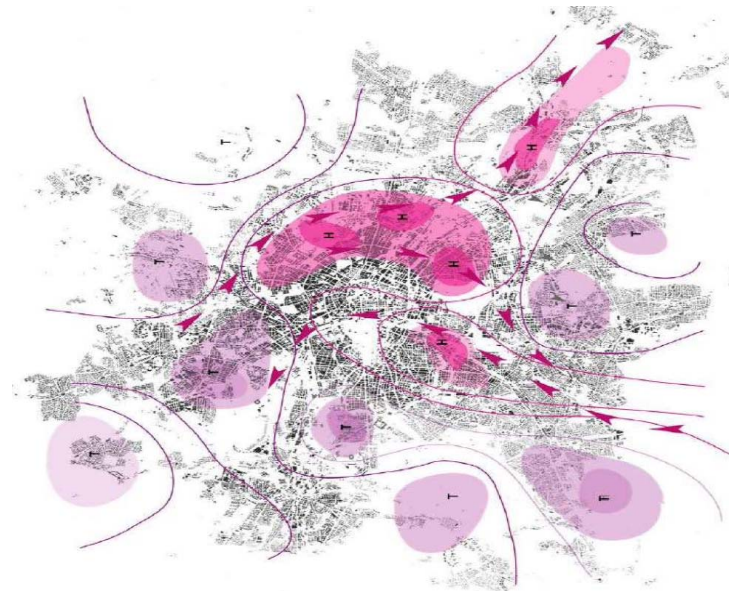
Durch die Initiative NEULAND sollen die freigewordenen Flächen reaktiviert werden, bevor sie als Brachen die Umgebung negativ prägen. Mehr Grün und weniger Dichte ermöglichen es, völlig neue, individuell gestaltete städtische Lebensräume zu entwickeln. Gewohntes und Ungewöhnliches auf dem NEULAND ausprobieren. Überdimensionale NEULAND Pfeile, farbige Markierungen von Gehwegplatten, Baumstämmen und Zäunen sowie NEULAND Flaggen machen im Bezirk auf verfügbare Flächen aufmerksam. NEULAND sucht kurzfristige, spontane und kreative Zwischennutzungen für ein breites Spektrum an Grundstücken. Mit und ohne Zaun, von 500 m² bis 25.000 m² innerhalb des Quartiers oder am Stadtrand gelegen. Felder des NEULAND.

KONTAKT

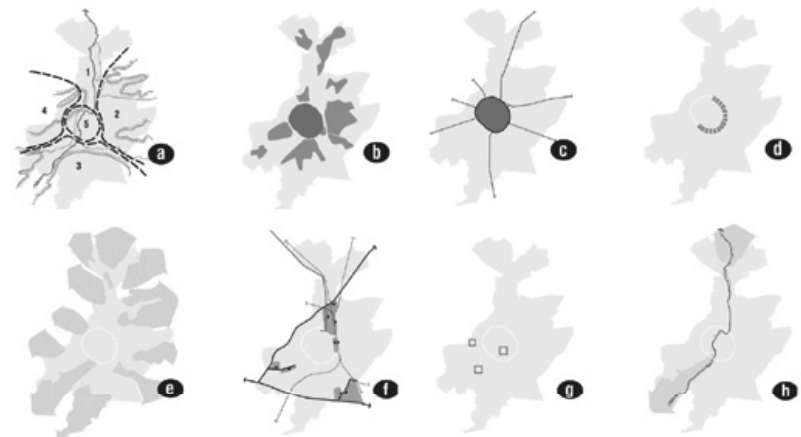
Das Projekt NEULAND wird initiiert und begleitet von der „Koordinierungsstelle Flächenmanagement“ des Stadtplanungsamts Marzahn-Hellersdorf. Die Koordinierungsstelle vermittelt rasch und unbürokratisch freigewordene, bezirkliche Flächen an neue Nutzer. Interessenten können hier im „Flächenpool“ alle wichtigen und verfügbaren Informationen über die einzelnen Grundstücke einsehen, deren Konditionen erfragen, Besichtigungstermine vereinbaren und sich bei Fragen zur Genehmigung oder zur Vertragsgestaltung beraten lassen.

Sie erreichen die Koordinierungsstelle
Flächenmanagement

03. stedelijke netwerken zorgen voor dynamiek, versterking en continuïteit

04. tijdelijkheid als broedplaats voor het permanente

05. financiële ondersteuning kan creativiteit verdoven

04. PRAKTIJK. case studies bxl & conclusies

om de **MECHANISMEN** van tijdelijk gebruik in Brussels te leren kennen, werden **CASE STUDIES*** uitgevoerd

* bedoeling is om
een **TPOLOGIE** van tijdelijk gebruik op te maken
de **DETERMINERENDE FACTOREN** per type te identificeren
de **INVLOED** op de omgeving te analyseren

1. bouwspeelplaats Yota!
2. gemeenschaptuinen T&T (a) & Rue Gray (b)
3. gemeenschapsruimte Limiet Limite
4. kantoren en ateliers Brouwerij Bellevue (ART2WORK)
5. kunstplatform Zennestraat 17
6. Actionfields Temporary Art Gallery (Precare)
7. bewoning Koningsstraat
(vzw Woningen 123 Logement)
8. kunstwerk Cityscape (Arne Quinze)
9. activiteiten Hippodroom Bosvoorde
(reserve case)
10. filmfestival pleinOPENair
(a,b,c = editie 2010)
11. bewoning domein Kraainem (Lancelot)

Er kan snel en flexibel opgetreden worden als reactie op bedreigingen en potenties in de stad

De beschikbare materiële en immateriële voorzieningen (gebouwen en kennis) kunnen maximaal ingezet worden, met een minimum aan investeringen.

Minder gevestigde/dominante actoren krijgen de kans om deel te nemen aan het stedelijk leven en aan het vormgeven van de stedelijke ruimte.

Op de sites zelf kan door de tijdelijke projecten een grotere programmatische diversiteit worden gegenereerd. Indien men deze diversiteit aan programma's (geheel of gedeeltelijk) kan opnemen in een toekomstige project voor de plek, dan wordt dit project extra opgeladen.

Wanneer men er in slaagt om op die manier verschillende gebruikers - onder wie ook de bestaande omwonenden - een plaats te geven bij herontwikkelingen, kan een groter draagvlak worden gecreëerd voor de nieuwe projecten.

ART2
WORK

Er kan een laboratorium voor het ontwikkelen van nieuwe (economische en andere) activiteiten ontstaan, omdat het mogelijk is op een vrij goedkope en informele manier een leer- of groeiproces te doorlopen, alvorens zich op lange termijn te verbinden.

Door het introduceren van nieuwe vormen van gebruik kunnen locaties een nieuwe uitstraling of identiteit krijgen.

Hierdoor is het mogelijk dat tijdelijk gebruik bijdraagt tot het herstel van het stedelijke leven in probleemgebieden waar de klassieke vormen van planning soms geen oplossing meer lijken te bieden.

Voordelen van tijdelijk gebruik voor de stad/stedenbouw

1. **snel en flexibel** optreden mogelijk
+ maximaal benutten bestaande voorzieningen
2. kans voor **minder gevestigde/dominante actoren**
3. grotere **diversiteit** in programma - groter draagvlak
4. **laboratorium** voor nieuwe activiteiten
5. herstel van het **stedelijke leven** in probleemgebieden

literatuurlijst

“TAZ, The Temporary Autonomous Zone. Ontological Anarchy, Poetic Terrorism” Bey, Hakim (Autonome media, 1991) - online versie: <http://www.desk.nl/~wvdc/taz/index.html> (geraadpleegd 02.03.2009),

“Spaces of uncertainty” Cupers, Kenny / Miessen, Markus (Müller + Busmann, 2002)

“De Schaduwestad, vrijplaatsen in Brussel en Rotterdam” Urban Unlimited Rotterdam i.s.m. O2-consult Antwerpen, MUST Amsterdam, dS+V|OBR Rotterdam en VUB Brussel (Lecturis, 2004)

“Tussenland” Frijters, Eric ; Hamers, David; Johann, Rainer; Kürschner, Juliane; Nabielek, Kersten; Rutte, Reinout; van Veelen, Peter; van der Wagt, Marijn (Nai uitgevers, 2004)

“Reclaiming Urbanity: Indeterminate Spaces, Informal Actors and Urban Agenda Settings” Groth, Jacqueline and Corijn, Eric (2005) in: Urban Studies, Vol. 42, No. 3, March 2005, p. 503-526

“Temporary Urban Spaces, Concepts for the Use of City Spaces” Haydn, Florian and Temel, Robert (Eds.) (Birkhäuser, 2006)

“Urban Pioneers: Berlin: Stadtentwicklung Durch Zwischennutzung” Overmeyer, Klaus (jovis Verlag, 2007)

“URBAN/ACT, a handbook for alternative practice” aaa-PREPAV (aaa-PREPAV, 2007)

“Het Vlaamse restgebied, ontdekking van het andere landschap” Onderzoeksgroep Planning & Ontwikkeling i.s.m. OSA, Onderzoeksgroep Stedebouw en Architectuur Departement Architectuur, Stedebouw en Ruimtelijke Ordening KULeuven (2007)

cca-actions.org (geraadpleegd 09.12.2009)

www.optrektransvaal.nl (geraadpleegd op 17.07.2009)

www.precare.org (geraadpleegd 24.09.2010)

URBAN /ACT

URBAN PIONEERS

Berlin: Stadtentwicklung durch Zirkulation
Temporary Use and Urban Development in Berlin

RUIMTELIJK PLANBUREAU

Tussenland

PRACTICES
GROUPS
NETWORKS
WORKSPACES
ORGANISATIONS
TOOLS
METHODS
PROJECTS
DATA
& TEXT

aurelie.desmet@architectuur.sintlucas.wenk.be

ONTDEKKING VAN HET ANDERE LANDSCHAP

Werkzaamheden: Ontwerp en realisatie van
een nieuw woonwijk in de regio van
Tussenland.
CCA: Ontwerp en realisatie van een
nieuw woonwijk in de regio van
Tussenland. Ontwerp en realisatie van
een nieuw woonwijk in de regio van
Tussenland.

© 2007
Sint Lucas
1 januari 2007

SPACES OF UNCERTAINTY

Temporary Urban Spaces

Concepts for the Use of City Spaces

Florian Haydn, Robert Temel
Editors

Birkhäuser

de schaduwstad

